

Zabawy z brodą

Dawne gry i zabawy podwórkowe

Opis projektu

W Pawonkowie, niewielkiej gminie na Śląsku, każda rodzina ma wyjątkową historię. Dzieci, które zamieszkały tu lub urodziły się zaraz po II wojnie i w kolejnych latach, miały różne doświadczenia, jednak razem chodziły do szkoły i bawiły się po lekcjach. Ich wspólne zabawy i gry podwórkowe miały śląskie, niemieckie i polskie nazwy.

Widząc, że dzisiaj dzieci najwięcej czasu spędzają przed ekranami, animatorki postanowiły pokazać im, że można świetnie się bawić na powietrzu, korzystając z najprostszych przedmiotów jak piłka, kamyki, kije i stare koła rowerowe.

Zaprosiły grupę senierek i seniorów do wspomnień. Wspólnie spisali gry i zabawy (to m. in. kłota, toczenie felgi, pimpry, kartofel, gołgi, klasy i dwa ognie), opracowali ich reguły.

Spotykali się także z uczennicami i uczniami szkoły podstawowej, opowiadali o zabawach i pokazywali zasady gier. Dzieci zewnętrznych zrobiły ilustracje do każdej z nich, które potem razem z opisami trafiły do broszury oraz na zewnętrzne tablice.

Inicjatorki dotarły też do najstarszych mieszkańców okolicy i nagrały z nimi wywiady. Pytania o dawne zabawy stały się pretekstem do wspomnień o dzieciństwie, które nie zawsze było szczęśliwe i łatwe. Nagrane rozmowy są niezwykłym świadectwem doświadczeń wojennych i powojennych pokoleń.

Zwieńczeniem projektu był wspólny, międzypokoleniowy finał z poczęstunkiem, podczas którego członkinie i członkowie klubu seniora wcielili się w rolę instruktorów. Osoby odpowiedzialne za daną dyscyplinę przedstawiły uczniom zasady gry, a następnie odbywały się rozgrywki między dziećmi a seniorami, uczestnicy dostali nagrody. Wszyscy tak świetnie się bawili, że domagali się dogrywek!

Dzięki przygotowanym broszurom i tablicom, które zostały zamontowane m.in. przy placu zabaw, z efektów działań mogą korzystać kolejne osoby.

Kto

Animatorzy projektu:

BARBARA BEDNAREK-MAZUR – interesuje ją historia miejscowości i okolic, przeszłość i teraźniejszość mieszkańców. Jest autorką monografii o Kośmidrach i Koszwicach. Była nauczycielką przez ponad 30 lat i chciałaby, aby dzieci i młodzież poznały zwyczaje i zajęcia swoich przodków. Należy do Klubu Seniora w Pawonkowie. Uważa, że wspólne spędzanie czasu, rozmowy, zabawy i gry na świeżym powietrzu zbliżają pokolenia i uwrażliwiają na siebie nawzajem.

MAŁGORZATA BEDNAREK – interesuje się przyrodą i fotografią, a swoimi zainteresowaniami postanowiła podzielić się, podejmując pracę jako edukatorka przyrodniczo-leśna. Chciałaby dotrzeć nie tylko do ludzi młodych i dzieci, ale także do seniorów. Uważa, że dzięki wspólnym działaniom międzypokoleniowym można stworzyć nowe więzi i poznać potrzeby innych.

Organizacja wspierająca: Stowarzyszenie „Ścieżka Marzeń”

Dla kogo

Uczestnicy działań to seniorki i seniorzy z oraz uczennice i uczniowie szkoły podstawowej. Z projektu korzystają także inne dzieci, do których dotarły broszury, lub które zobaczyły tablice, Nagrane filmy ze względu na to, że opowiadają o losach Ślązaków z okresu wojennego i powojennego, dotarły do wielu osób, często także poza granicami kraju.

Po co

Cele projektu:

- aktywizacja starszych osób,
- międzypokoleniowa integracja,
- utrwalenie historii, wspomnień starszych mieszkańców i dawnych zabaw,
- pokazanie dzieciom sposobów spędzania czasu na świeżym powietrzu, a tym samym odciążenie ich od ekranów.

Kto może zrealizować

Podobne działania mogą realizować kluby seniorów, UTW, szkoły, domy kultury, organizacje pozarządowe.

• Krok 1. Przygotowania

Spotkajcie się w parze/grupie i zastanówcie się, czy możecie zaangażować się w kilkumiesięczne przedsięwzięcie.

Zastanówcie się czy są wśród was osoby, które chcą i mogą na kilka miesięcy zaangażować się w inicjatywę. Nawiążcie współpracę z instytucją/organizacją, która zajmuje się działaniami na rzecz lokalnej społeczności – pomoże wam sfinansować lub znaleźć sposób na sfinansowanie projektu, w tym wynagrodzenia dla osoby koordynującej, zakup materiałów, a także promocję. Będzie wam też potrzebne miejsce na spotkania organizacyjne, a także na zajęcia, podczas których będziecie tworzyć przedmioty przeznaczone na nagrody dla uczestników gier i zabaw. Skontaktujcie się z lokalną szkołą podstawową, zaproponujcie wspólne zajęcia. Zróbcie listę najstarszych osób z okolicy, do których zwróćcie się z prośbą o wywiad. Wspólnie zastanówcie się nad pytaniami, które znajdują się w wywiadach. Przygotujcie wstępny kosztorys i harmonogram.

• Krok 2. Zgromadzenie ludzi wokół projektu i promocja

Stwórzcie stronę na Facebooku, gdzie opowiecie o pomysle, zapraszajcie starszych mieszkańców. Możecie przygotować i rozwinąć plakaty informujące o poszczególnych wydarzeniach. Poinformujcie lokalne media, może zainteresują się waszą inicjatywą. . Opowiadajcie sąsiadom, znajomym, rodzinie o waszym pomysle – poczta pantoflowa świetnie się sprawdza. Przekażcie informacje lokalnym stowarzyszeniom i organizacjom, konkretnym osobom albo liderom grup (np. z koła gospodyń, klubu seniora).

• Krok 3. Spotkania i warsztaty

Porozmawiajcie w grupie o zapamiętanych z dzieciństwa zabawach. Zwróćcie uwagę, czy wszyscy pamiętają je tak samo. Być może ciekawe będzie zaznaczenie tych ewentualnych różnic.

Przeprowadzając wywiady, pamiętajcie by dopytać bardziej szczegółowo o temat, który was interesuje, ale bądźcie elastyczni – podczas rozmowy z pewnością pojawią się nowe, interesujące wątki. Jeśli zdecydujecie się na nagrywanie tylko ścieżki dźwiękowej, w zupełności wystarczy wam dyktafon w telefonie.

Na międzypokoleniowych spotkaniach opracujcie ilustracje do zabaw – wykorzystacie je do przygotowania broszur i zewnętrznych tablic.

Pamiętajcie o nagrodach rzeczowych na rozgrywki finałowe – w ich tworzenie zaangażujcie seniorów. Mogą to być np. malowane kubki, ozdoby z papieru.

• Krok 4. Finałowe rozgrywki

Finał zorganizujcie na świeżym powietrzu, np. na szkolnym boisku. Zaczynjcie od przeprowadzenia instruktażu dawnych zabaw. Wspólnie wypróbujcie nowo poznane gry w międzypokoleniowych grupach, tak aby każdy miał szansę utrwalić sobie poznane zasady.

Kiedy wszyscy będą już gotowi, możecie rozpocząć rozgrywki pomiędzy uczniami a seniorami. Tym, którzy wygrają, wręczcie przygotowane nagrody. Pamiętajcie też o poczęstunku.

Po zakończeniu projektu nagrania i zdjęcia możecie udostępnić na stronie internetowej szkoły i na mediach społecznościowych – wtedy każdy będzie miał szansę je poznać.

Jak zarządzać działaniem:

Aby projekt mógł zostać ukończony z powodzeniem, dobrze jest stworzyć grupę działania. Aby zaangażować seniorów i dzieci do jego realizacji, idealna jest współpraca osoby z grupy starszej i młodszej, która ma dobry kontakt z dziećmi. Senior znając potrzeby osób ze swojego grona potrafi lepiej dotrzeć do innych w wieku podeszłym, otworzyć te osoby do współdziałania, przełamać ich opory. Natomiast osoba młodsza łatwiej zaangażuje do projektu dzieci. Z doświadczenia wiem, że w koordynacji lepiej sprawdzają się osoby młodsze, z racji większej mobilności, zdrowotnych możliwości czy rozwiązań technicznych, którymi dysponuje obecny świat. Każdy etap realizacji powinien być omawiany z grupą seniorów, którym potrzebne jest poczucie bezpieczeństwa i stabilności w działaniu. Zadania w grupie seniorów najlepiej rozdzielane są przez animatora starszego, który zna grupę i jej możliwości indywidualne. Projekt jest możliwy do realizacji tylko przez osobę młodszą, lecz nie może on obyć się bez rozmów z seniorami, dzięki którym tworzy się fundament całego projektu. Następne etapy (opracowanie graficzne i przekazanie zasad gier, możliwe jest już z pominięciem seniorów, ale brak jest wtedy relacji międzypokoleniowej)

Kluczowe osoby w projekcie:

- dwie osoby koordynujące, które dzielą się zadaniami,
- kilkusobowa grupa inicjatywna.

Każdy etap realizacji powinien być omawiany z grupą seniorów, którym potrzebne jest poczucie bezpieczeństwa i stabilności w działaniu.

Koszty realizacji

Najważniejsze koszty, które trzeba wziąć pod uwagę:

opracowanie graficzne, wydruk broszur, tablic plenerowych, w następnej kolejności to materiały biurowe niezbędne do realizacji projektu oraz samego finału, koszty na warsztaty rękodzielnicze, na których tworzone były nagrody, artykuły spożywcze na finałowe rozgrywki i:

- koordynacja,
- wynagrodzenie dla osoby koordynującej
- wynagrodzenie dla osoby prowadzącej warsztaty,
- druk broszur i tablic,
- materiały i narzędzia potrzebne do wykonania nagród,
- artykuły spożywcze na finał i ,cały okres trwania projektu,
- obsługa finansowa.

Niezbędne minimum

Konieczne są:

- wywiady z seniorami,
- spis zabaw i gier wraz z zasadami, najlepiej w czytelnej formie graficznej,
- spotkania z dziećmi w celu nauki dawnych zabaw i gier
- środki finansowe na niezbędne wydatki.

Linki

<https://www.facebook.com/groups/443470681089130/permalink/612545240848339/>

<https://youtu.be/fiMTjiegwpU>

<https://youtu.be/NO6ZWbVDGas>

<https://youtu.be/ybjRAvt0bl8>

<https://youtu.be/45lbv2JcBBc>

Projekty modelowe to przykłady działań społecznych, zrealizowanych przez osoby starsze w ramach programu „Uniwersytety III Wieku – Seniorzy w Akcji”. Każdy może z nich korzystać w swoich społecznościach lokalnych. Zapraszamy do inspirowania się i realizowania przedstawionych pomysłów w najbliższym otoczeniu. Modele powstały we współpracy z Towarzystwem Inicjatyw Twórczych „e” ze środków Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności.

Więcej projektów modelowych: <https://seniorzyw akcji.pl/projekty-modelowe/>

towarzystwo
inicjatyw
twórczych

POLSKO-AMERYKAŃSKA
FUNDACJA WOLNOŚCI

SENIOrzy
W AKCJI